

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.10.18](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.10.18)

Т. О. Меліхова,

*д. е. н., професор, завідувач кафедри облік, аналіз, оподаткування та аудит,
Інженерний навчально-науковий інститут ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0002-9934-8722*

К. В. Романенко,

*магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0003-0564-9477*

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ПРОЦЕСУ ТА МЕТОДИКИ АУДИТУ ВИБУТТЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В ОБЛІКУ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

T. Melikhova

*Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Accounting and Auditing,
Engineering Educational and Scientific Institute of Zaporizhzhya National University*

K. Romanenko

*Master's student,
Engineering Educational and Scientific Institute of Zaporizhzhya National University*

IMPROVING THE ORGANIZATION OF THE ACCOUNTING PROCESS AND METHODS OF AUDITING THE DISPOSAL OF FIXED ASSETS IN THE ACCOUNTING OF SMALL BUSINESSES

На сучасному етапі для суб'єктів малого підприємства важливо правильно організувати їх бухгалтерські процеси, оскільки від цього залежить організація та методика проведення у них аудиту, від якого залежить своєчасність та повнота виявлення помилок в веденні обліку. Особливу увагу треба приділити вибуттю основних засобів, оскільки при процесі реалізації основних засобів вони змінюють свою форму та переходять з необоротних активів у склад запасів, а при процесі ліквідації виникають особливості з оприбуткуванням отриманих від їх розбирання матеріалів, визначення залишкової вартості та її оподаткування. Наприкінці року треба проводити інвентаризацію, щоб виявити фізично зношені та морально застарілі основні засоби, які непридатні до подальшої експлуатації, тому їх потрібно своєчасно виявляти та правильно оформлювати списання цих об'єктів з обліку.

Метою роботи є удосконалення організації бухгалтерського процесу та методики проведення аудиту вибуття основних засобів в обліку суб'єктів малого підприємництва.

Метою організації та методики аудиту вибуття основних засобів є встановлення законності, правильності, своєчасності організації бухгалтерського процесу та методики проведення аудиту вибуття основних засобів.

Завданнями організації та методики аудиту вибуття основних засобів є інвентаризація основних засобів, перевірка реалізації, ліквідації, безплатної передачі, здачі в оренду та внесення в статутний капітал основних засобів.

Удосконалення організації та методики аудиту вибуття основних засобів включає: анкету внутрішнього контролю, план аудиту, програму аудиту, робочі документи. Це допоможе

вчасно виявити порушення, підвищить якість організації та методики аудиту суб'єктів малого підприємництва.

З метою удосконалення обліку вибуття основних засобів пропонуємо форми Довідкових відомостей з: реалізації основних засобів, ліквідації основних засобів, безплатної передачі основних засобів, здачі в оренду основних засобів, внесення в уставний капітал основних засобів. Це допоможе скоротити час на формування та обробку цих документів, попередить можливість неправильної організації бухгалтерського процесу обліку вибуття основних засобів, так як буде використовуватися розроблені шаблони цих документів з необхідним набором реквізитів.

At the present stage, it is important for small businesses to properly organize their accounting processes, as it depends on the organization and methodology of their audit, which depends on the timeliness and completeness of errors in accounting. Particular attention should be paid to the disposal of fixed assets, because in the process of sale of fixed assets they change their form and move from non-current assets to inventories, and in the process of liquidation there are features with accounting materials obtained from their disassembly, residual value and taxation. At the end of the year, an inventory should be taken to identify physically worn and obsolete fixed assets that are unfit for further use, so they need to be identified in a timely manner and properly write off these items.

The purpose of the work is to improve the organization of the accounting process and methods of auditing the disposal of fixed assets in the accounting of small businesses.

The purpose of the organization and methods of audit of disposal of fixed assets is to establish the legality, correctness, timeliness of the accounting process and methods of auditing the disposal of fixed assets.

The tasks of the organization and methods of audit of disposal of fixed assets are the inventory of fixed assets, verification of sale, liquidation, free transfer, lease and contribution to the authorized capital of fixed assets.

Improving the organization and methods of audit of disposal of fixed assets includes: internal control questionnaire, audit plan, audit program, working papers. This will help to identify violations in a timely manner, improve the quality of organization and audit methods of small businesses.

In order to improve the accounting of disposal of fixed assets, we offer forms of Reference information on: sale of fixed assets, liquidation of fixed assets, free transfer of fixed assets, lease of fixed assets, contribution to the authorized capital of fixed assets. This will help reduce the time for the formation and processing of these documents, prevent the possibility of improper organization of the accounting process of disposal of fixed assets, as will be used developed templates of these documents with the necessary set of details.

Ключові слова: *організація; облік; бухгалтерський процес; методика; аудит; основні засоби; вибуття; анкета; план; програма; робочий документ.*

Keywords: *organization; accounting; accounting process; methodology; audit; fixed assets; disposal; questionnaire; plan; program; working document.*

Вступ. На сучасному етапі для суб'єктів малого підприємства важливо правильно організувати їх бухгалтерські процеси, оскільки від цього залежить організація та методика проведення у них аудиту, від якого залежить своєчасність та повнота виявлення помилок в веденні обліку. Особливу увагу треба приділити вибуттю основних засобів, оскільки при процесі реалізації основних засобів вони змінюють свою форму та переходять з необоротних активів у склад запасів, а при процесі ліквідації виникають особливості з оприбуткуванням отриманих від їх розбирання матеріалів, визначення залишкової вартості та її оподаткування. Наприкінці року треба проводити інвентаризацію, щоб виявити фізично зношені та морально застаріли основні засоби, які непридатні до подальшої експлуатації, тому їх потрібно своєчасно виявляти та правильно оформлювати списання цих об'єктів з обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання обліку та аудиту основних засобів розглянуті у наукових працях багатьох вітчизняних вчених, серед яких такі, як: Гордієнко Н.І., Давидов Г.М., Іванова Н.А., Карпенко М.Ю., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Піча Ю.В., Савченко В.Я., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Проте саме питання організації бухгалтерського процесу та методики

проведення аудиту вибуття основних засобів на промислових підприємств розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження та удосконалення.

Постановка завдання. Метою роботи є удосконалення організації бухгалтерського процесу та методики проведення аудиту вибуття основних засобів в обліку суб'єктів малого підприємництва.

Метою організації та методики аудиту вибуття основних засобів є встановлення законності, правильності, своєчасності організації бухгалтерського процесу та методики проведення аудиту вибуття основних засобів.

Завданнями організації та методики аудиту вибуття основних засобів є інвентаризація основних засобів, перевірка реалізації, ліквідації, безплатної передачі, здачі в оренду та внесення в статутний капітал основних засобів.

Анкету внутрішнього контролю вибуття основних засобів подано в таблиці 1.

Таблиця 1. Анкета внутрішнього контролю вибуття основних засобів

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Чи була інвентаризація основних засобів у попередньому періоді?				
2	Чи була реалізація основних засобів у попередньому періоді?				
3	Чи була ліквідація основних засобів у попередньому періоді?				
4	Чи була здача у оперативну оренду основних засобів у попередньому періоді?				
5	Чи була здача у фінансову оренду основних засобів у попередньому періоді?				
6	Чи було внесення у статутний капітал основних засобів у попередньому періоді?				
7	Який метод амортизації використовується на підприємстві: - прямолінійний; - кумулятивний; - виробничий; - зменшення залишкової вартості; - прискореного зменшення залишкової вартості (подвійного залишку, що зменшується).				
8	Згідно з наказом про облікову політику до основних засобів відносять термін використання більше року та вартість більше: - 6000 грн; - 20 000 грн; - 12 000; - Інші.				

Наступним етапом після попереднього планування та проведення анкетування із зазначеної теми, аудитор приступає до розробки загального плану аудиту вибуття основних засобів (табл. 2). План аудиту вибуття основних засобів містить характер, час та обсяг процедур, які будуть здійснені для отримання доказів.

Таблиця 2. Загальний план аудиту вибуття основних засобів

Етапи аудиту	Аудиторські процедури	Метод аудиту	Термін проведення	Виконавці
Попередній	Ознайомлення з діяльністю підприємства	Спостереження, аналітичні тести		
Фактичний	Інвентаризація основних засобів	Фактична, обстеження		
Основний	Перевірка реалізації основних засобів	Документальна: формальна, арифметична, по суті		
	Перевірка ліквідації основних засобів	Документальна: формальна, арифметична, по суті		
	Перевірка безплатної передачі основних засобів	Документальна: формальна, арифметична, по суті		
	Перевірка здачі в оренду основних засобів	Документальна: формальна, арифметична, по суті		
	Перевірка внесення в уставний капітал основних засобів	Документальна: формальна, арифметична, по суті		
Завершальний	Складання аудиторського звіту та висновку	Підтвердження		

Програма аудиту вибуття основних засобів наведено в таблиці 3.

Таблиця 3. Програма аудиту вибуття основних засобів

№ з/п	Мета аудиту	Аудиторські процедури	Аудиторські докази	Критерії якості	Код робочого документу	Термін проведення	Виконавець	Примітки
1.	Впевнитись у правильності визначення залишків основних засобів	Інвентаризація основних засобів	Інвентаризаційні описи, порівняльні відомості	А, Б, В, Г	ОЗ-1			
2.	Впевнитись у правильності реалізації основних засобів	Перевірка реалізації основних засобів	Акти приймання-передачі основних засобів, Акт списання основних засобів, інвентарні картки, описи	А, Б, Г	ОЗ-2			
3	Впевнитись у правильності ліквідації основних засобів	Перевірка ліквідації основних засобів	Акти приймання-передачі основних засобів, Акт списання основних засобів, інвентарні картки, описи	А, Б, Г	ОЗ-3			
5.	Впевнитись у правильності безплатної передачі основних засобів	Перевірка безплатної передачі основних засобів	Акти приймання-передачі основних засобів, Акт списання основних засобів, інвентарні картки, описи	А, Б, Г	ОЗ-4			
6	Впевнитись у правильності здачі в оренду основних засобів	Перевірка здачі в оренду основних засобів	Акти приймання-передачі основних засобів, Акт списання основних засобів, інвентарні картки, описи	А, Б, Г	ОЗ-5			
	Впевнитись у правильності внесення в уставний капітал основних засобів	Перевірка внесення в уставний капітал основних засобів	Акти приймання-передачі основних засобів, Акт списання основних засобів, інвентарні картки, описи	А, Б, Г	ОЗ-6			

Критерії якості аудиторської перевірки: наявність - А; правдивість – Б; права та зобов’язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є.

Робочі документи аудиту вибуття основних засобів наведені у таблицях 4-9.

Таблиця 4. Інвентаризація основних засобів

Найменування ОЗ	Інвентарний номер	За даними підприємства	За даними аудиту	Відхилення

Таблиця 5. Перевірка реалізації основних засобів

Найменування ОЗ	За даними підприємства	За даними аудиту				Відхилення
		Дохід від реалізації ОЗ	ПДВ	Залишкова вартість	Знос	

Таблиця 6. Перевірка ліквідації основних засобів

Найменування ОЗ	За даними підприємства	За даними аудиту				Відхилення
		Оприбутковані матеріали	Вартість розбори	Залишкова вартість	Знос	

Таблиця 7. Перевірка безплатної передачі основних засобів

Найменування ОЗ	За даними підприємства	За даними аудиту		Відхилення
		Залишкова вартість	Знос	

Таблиця 8. Перевірка здачі в оренду основних засобів

Найменування ОЗ	За даними підприємства	За даними аудиту				Відхилення
		Дохід від оренди	ПДВ	Залишкова вартість	Знос	

Таблиця 9. Перевірка внесення в уставний капітал основних засобів

Найменування ОЗ	За даними підприємства	За даними аудиту			Відхилення
		Справедлива вартість	Залишкова вартість	Знос	

Для суб'єктів малого підприємництва не всі необхідні документи для організації бухгалтерського процесу мають встановлену форму, тому деякі складаються у довільній формі, але це потребує додаткового часу та є вірогідність пропуску інформації. Для удосконалення обліку вибуття основних засобів пропонуємо форми наступних Довідкових відомостей з: реалізації основних засобів, ліквідації основних засобів, безплатної передачі основних засобів, здачі в оренду основних засобів, внесення в уставний капітал основних засобів (таблиці 10-14), які включають в себе необхідні реквізити.

Таблиця 10. Довідкова відомість реалізації основних засобів

Найменування ОЗ	Розрахунок					
	Дохід від реалізації ОЗ	ПДВ	Первісна вартість	Залишкова вартість	Знос	ПДВ

Таблиця 11. Довідкова відомість ліквідації основних засобів

Найменування ОЗ	Розрахунок					
	Оприбутковані матеріали	Нарахована ЗП	ЄСВ	Первісна вартість	Залишкова вартість	Знос

Таблиця 12. Довідкова відомість безплатної передачі основних засобів

Найменування ОЗ	Розрахунок		
	Первісна вартість	Залишкова вартість	Знос

Таблиця 13. Довідкова відомість здачі в оренду основних засобів

Найменування ОЗ	Розрахунок					
	Дохід від оренди ОЗ	ПДВ	Первісна вартість	Залишкова вартість	Знос	ПДВ

Таблиця 14. Довідкова відомість внесення в уставний капітал основних засобів

Найменування ОЗ	Розрахунок		
	Первісна вартість	Залишкова вартість	Знос

Висновки. Удосконалення організації та методики аудиту вибуття основних засобів включає: анкету внутрішнього контролю, план аудиту, програму аудиту, робочі документи. Це допоможе вчасно виявити порушення, підвищить якість організації та методики аудиту суб'єктів малого підприємництва.

З метою удосконалення обліку вибуття основних засобів пропонуємо форми Довідкових відомостей з: реалізації основних засобів, ліквідації основних засобів, безплатної передачі основних засобів, здачі в оренду основних засобів, внесення в уставний капітал основних засобів. Це допоможе скоротити час на формування та обробку цих документів, попередить можливість неправильної організації бухгалтерського процесу обліку вибуття основних засобів, так як буде використовуватися розроблені шаблони цих документів з необхідним набором реквізитів.

Список літератури.

1. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Аудит : навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 184 с.
2. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Організація і методика аудиту : навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 190с.
3. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. *Бізнес Інформ*. Харків : ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД «Інжек», 2013. № 3. С. 254–258.
4. Меліхова Т.О., Ніколаєнко Н.С. Розробка програми аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Економіка та держава*, 2017. № 1. С. 51 – 55.
5. Меліхова Т.О., Манойло Т.В. Проблемні аспекти відображення в обліку ТМЦ та обладнання при віднесенні до капітальних інвестицій відповідно до П(С)БО та МСФЗ. *Вісник Дніпропетровського національного університету. Серія «Економіка»*. Дніпропетровськ: 2014, Вип. 3. № 10/1. Т. 22. С. 158-164.
6. Макаренко А.П., Меліхова Т.О. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту звіту про фінансові результати в системі управління економічною безпекою підприємства. Матеріали тез доповідей Міжнар. наук. – прак. конф. «Сучасні проблеми модернізації та структурних трансформацій економіки України і регіонів». 11 листопада 2015 р. Запоріжжя: КПУ, 2015. С. 118-120.
7. Макаренко А.П., Меліхова Т.О. [Теоретико-методичні основи та практичні підходи до вдосконалення аудиту лізингових операцій](#). *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*, 2016. № 6. С. 164 – 171.
8. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон:Видавничий дім «Гельветика», 2018. 632 с.
9. Меліхова Т.О., Федоров І.О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз в системі управління фінансової безпеки підприємства . *Агросвіт*, 2018. №2. С. 63–70.
10. Макаренко А.П. Державний фінансовий контроль / А.П. Макаренко, І. Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О. П. Зоря навч. посібник для вnz : [гриф ЗДІА] - Запоріжжя : ЗДІА, 2017. - 280 с.

11. Maksymenko I., Melikhova T. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, Volume 3 Number 5. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2017, P. 268-275.

12. Меліхова Т.О., Верьовкіна А.С. Удосконалення методики перевірки грошових коштів у національній валюті. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 1. С. 24–29. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.1.24](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.1.24)

13. Меліхова Т.О., Чакалова Н.С., Середенко Т.С. Удосконалення методичних засад аудиту операцій з готівкою та на рахунках у банку для підвищення ефективності управління підприємством. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 5. С. 32–41. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.5.32](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.5.32)

14. Меліхова Т.О., Височина В.В. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Економіка та держава*, 2018. № 1. С. 69–75.

15. Меліхова Т.О., Лукашова М.А. Удосконалення методики внутрішнього аудиту розрахунків з підзвітними особами для підвищення економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826>

16. Меліхова Т.О., Журавель К.О. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту товарів для своєчасного виявлення загроз в системі управління економічної безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*, 2019. № 2. С. 56–63.

17. Меліхова Т.О., Алексютіна Т.В. Розробка системи знаків виявлених помилок для удосконалення аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. *Економічний форум*. Луцьк : ЛНТУ, 2013. С. 391-396.

18. Maksymenko I., Melikhova T., Zorya O., Fatiukha N., Chumak O. Fiscal audit development in the system of budget process management. *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, 2018. vol. 22, is. 6, 7 p.

19. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Подмешальська Ю.В., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 602 с.

20. [Макаренко А. П.](#), Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності – інструмент управління та фінансової безпеки. *Часопис економічних реформ*. 2014. № 1. С. 26-32.

21. [Макаренко А. П.](#), Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою. *Економічний вісник університету*. 2014. Вип. 22(1). С. 85-95.

22. Макаренко А.П., Зоря О.П., Меліхова Т.О., Максименко І.Я. Соціальне страхування: сутність, значення та обліковий аспект: навч. посібник: гриф ЗДІА. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 200 с.

23. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Гамова О.В. Оподаткування в системі обліку : навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2015. 147 с.

24. Макаренко А. П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Податкове планування та мінімізація податкових ризиків: навч. посібник : рек. вченою радою ЗДІА. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 260 с.

25. Подмешальська Ю.В., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 400 с.

26. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. *Бізнес Інформ*. Харків : ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД «Інжек», 2013. № 3. С. 254–258.

27. Салига С.Я., Меліхова Т.О. Аудит податків суб'єктів господарювання : монографія. Запоріжжя : КПУ, 2011. 224 с.

28. Меліхова Т. О., Герасименко Ю. М. Розробка програми аудиту надходження основних засобів для підвищення рівня фінансової безпеки підприємства. *Агросвіт*. 2018. № 24. С. 46–53. DOI: [10.32702/2306-6792.2018.24.46](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2018.24.46)

29. Меліхова Т. О., Гребенюк О. В. Удосконалення методичних підходів до аудиту надходження основних засобів для підвищення рівня економічної безпеки підприємства. *Економіка та держава*. 2020. № 1. С. 27–32. DOI: [10.32702/2306-6806.2020.1.27](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.1.27)

30. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за денною та заочною формою навчання, *Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 400 с.*

References.

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audyt [Audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

2. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), *Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

3. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal «Biznes Inform»*, vol. 3, pp. 254-258.

4. Melikhova, T.O. and Nikolayenko, N.S. (2017), "Development of an inventory audit program to increase financial security of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 51- 55.

5. Melikhova, T.O. and Manoylo, T. V. (2014), "Problematic aspects of the registration of the TMC and the equipment when attributed to capital investments in accordance with P (C) BO and IFRS", *Visnyk Dnipropetrovskoho natsionalnoho universytetu. Seriya 'Ekonomika'*, vol. 10/1, pp. 158- 164.

6. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2015), "Methodological approaches to internal audit of the financial results report in the system of management of economic safety of the enterprise", *Materialy tez dopovidey Mizhnar. nauk. – prak. konf. "Suchasni problemy modernizatsiyi ta strukturnykh transformatsiy ekonomiky Ukrainy i rehioniv"*,

[Materials of Abstracts International sciences – prak conf. “Modern problems of modernization and structural transformations of the economy of Ukraine and regions”], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine, 11 nov, pp. 118-120.

7. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2016), “Theoretical and methodological foundations and practical approaches to improving the audit of leasing operations”, *Ekonomichnyy visnyk Zaporizkoyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi*, vol. 6, pp. 164 – 171.

8. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanye, kontrol’, efektyvnist’* [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency], Kherson, Ukraine.

9. Melikhova, T.O. and Fedorov, I.O. (2018), “Internal control of inventory for timely detection of threats in the system of financial security management of the enterprise”, *Ahrosvit*, vol. 2, pp. 63-70.

10. Makarenko, A.P. Maksymenko, I. YA. Melikhova, T. O. and Zorya, O.P. (2017), *Derzhavnyy finansovyy kontrol’*, [State financial control], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

11. Maksymenko, I. and Melikhova, T. (2017), “Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine”, *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 3, No. 5, pp. 268-275.

12. Melikhova, T. and Verovkina, A. (2019), “Improvement of checking method of cash assets in national currency”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 24–29. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.1.24](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.1.24)

13. Melikhova, T., Chakalova, N. and Seredenko, T. (2019), “Improvement of methodological principles of audit of operations with cash and cash within the bank for improvement of efficiency of business management”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 5, pp. 32–41. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.5.32](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.5.32)

14. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), “Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69-75.

15. Melikhova, T. and Lukashova, M. A. (2019), “Improvement of the methodology of accounts internal audit with accountable persons for improving the economic security of the enterprise”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826> (Accessed 16 Dec 2019). DOI: [10.32702/2307-2105-2019.1.30](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.1.30)

16. Melikhova, T.O. and Zhuravel’, K.O. (2019), “Methodical approaches to conducting internal audit of goods for timely detection of threats in the system of management of economic security of the enterprise”, *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 56-63.

17. Melikhova, T.O. and Aleksytina, T.V. (2013), “Development of a system of signs of detected errors to improve the audit of payments with suppliers and contractors”, *Ekonomichnyy forum*, pp. 391-396.

18. Maksymenko, I. Melikhova, T. Zorya, O. Fatiukha, N. and Chumak, O. (2018), “Fiscal audit development in the system of budget process management”, *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, vol. 22, pp. 6, 7.

19. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2018), *Bukhhaltersky oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

20. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), “Information base for filling in simplified reporting - a tool for management and financial security”, *Chasopys ekonomichnykh reform*, vol. 1, pp. 26–32.

21. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), “Improving accounting records in order to manage the enterprise in a timely manner and monitor its financial security”, *Ekonomichnyy visnyk universytetu*, vol. 22(1), pp. 85–95.

22. Makarenko, A.P., Zorya, O.P., Melikhova, T.O. and Maksymenko, I.YA. (2017), *Sotsial’ne strakhuvannya: sutnist’, znachennya ta oblikovyy aspekt* [Social insurance: essence, value and accounting aspect], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

23. Makarenko, A.P., Melikhova, T.O. and Hamova, O.V. (2015), *Opodatkuvannya v systemi obliku : navch.-metod. posibnyk* [Taxation in the accounting system: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

24. Makarenko, A.P., Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Podatkove planuvannya ta minimizatsiya podatkovykh ryzykiv: navch. posibnyk* [Tax planning and minimization of tax risks: teaching. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

25. Podmeshal’s’ka, YU., Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Bukhhalters’kyy oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

26. Melikhova, T.O. (2013), “Determination of expenses of the economic activity of the enterprise”, *Zhurnal «Biznes Inform»*, vol. 3, pp. 254-258.

27. Salyha, S.YA. and Melikhova, T.O. (2011), *Audyt podatkov sub’ektiv hospodariuvannya* [Audit of Taxes of Business Entities], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine.

28. Melikhova, T. and Herasymenko, Yu. (2018), “The development of a program audit of the receipt of fixed assets for raising the level of financial security at the enterprise”, *Agrosvit*, vol. 24, pp. 46–53. DOI: [10.32702/2306-6792.2018.24.46](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2018.24.46)

29. Melikhova, T. and Hrebeniuk, O. (2020), “Improvement of methodical approaches to audit of fixed assets acquisition for increasing of a level of enterprise economic security”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 27–32. DOI: [10.32702/2306-6806.2020.1.27](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.1.27)

30. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O. and Chakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metodyka dokumentuvannya v obliku ta audyti* [Theory and methods of documentation in accounting and auditing], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.